

Motion till riksdagen 2019/20:797

av **Amineh Kakabaveh (-)**

Om nödvändigheten av arbetstidsförkortning och behovet av mer fri tid åt arbetande människor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att lämna lagförslag om införande av 30 timmar i veckan som ordinarie arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Människans frigörelse borde inte vara ett mål för enbart socialister. De bojar som tynger en stor del av mänskligheten och som innebär förtryck, tvång och fattigdom är lönearbetet. Även om vi lever i ett samhälle där alla medborgare har demokratiska rättigheter lever vi under ett starkt ekonomiskt tvång som begränsar vår frihet. Vi tvingas till jobb som innebär tunga lyft, monotona rörelser, ångest och stress. Arbetet ger oss inte tillfredsställelse utan ger oss sjukdomar och skador – fysiska eller psykiska. Vi borde arbeta för att kunna leva, inte leva för att kunna arbeta. Vi vill leva i frihet och kunna förverkliga våra drömmar och ambitioner.

För kapitalet är målet inte frigörelse utan det motsatta. Ju mer lönearbete, desto större profiter. Ju längre arbetstid, desto större vinster och än mer makt åt redan mäktiga.

Frågan om arbetstiden är alltså en fråga om bl.a. frigörelse. Precis som Ernst Wigforss sa

Om målet med samhällsutvecklingen skulle vara att vi alla skulle arbeta maximalt vore vi sinnessjuka. Målet är att frigöra människan till att skapa maximalt. Dansa. Måla. Sjunga. Ja, vad ni vill. Frihet.

Kampen om arbetstiden är därför en kamp vi aldrig kan avstå från att föra.

Normalarbetstiden i Sverige har inte förkortats sedan 1973, då den ordinarie arbetstiden förkortades till 40 timmar i veckan. Sedan dess har produktiviteten i ekonomin stegrats enormt. Sveriges ekonomi är i dag mer än dubbelt så stor som då. Aldrig har sådana rikedomar producerats som i dag.

Men en mindre andel av den enormt växande ekonomin har över tiden gått till de hårt arbetande människorna i samhället, de som drabbas av de ovannämnda skadorna och sjukdomar. Ojämligheten när det gäller människors inkomst och levnadsvillkor har då ökat kraftigt och i takt med att allt större värden har hamnat i toppen av samhälls-pyramiden.

Den logiska och rimliga följderna av ökad produktivitet och effektivitet i arbetslivet är att arbetstiden borde förkortas. När mer arbete kan utföras på kortare tid behöver vi inte arbeta lika mycket. I andra länder har man slagit in på den vägen. Frankrike kortade veckoarbetstiden till 35 timmar redan på 90-talet. Vid brittiska Labourpartiets nyss avslutade kongress beslutades att partiet ska driva kravet om en förkortning av veckoarbetstiden till 32 timmar. Därför bör en process nu inledas för att förkorta den ordinarie arbetstiden i Sverige till 30 timmar per vecka. Övergången bör ske gradvis och börja i de sektorer där behoven och nedslitningen av människor är som störst. Särskilt bör de yrken prioriteras där förslitningen av arbetare är som hårdast och där många i dag inte förmår arbeta fram till pensionsåldern. Så är fallet inom t ex flera s.k. vård- och hantverkaryrken, där många kvinnor arbetar.

Hur övergången ska gå till i detalj och med vilka övergångsregler bör bli en uppgift för en offentlig utredning som utarbetar förslag till hur en arbetstidsförkortning ska kunna genomföras. Det handlar om en stor – men nödvändig – omställning av arbetslivet, och den behöver övervägas noggrant. Behovet av arbetstidsförkortning och de samhälleliga orättvisorna är för stort för att dras i långbänk.

Arbetstiden ska minska, och friheten och jämställdheten ska öka.

Regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att lämna lagförslag om införande av 30 timmar i veckan som ordinarie arbetstid.

Detta vill jag att riksdagen tillkännager för regeringen.

Amineh Kakabaveh, fristående socialist och riksdagsledamot

Amineh Kakabaveh (-)